

Virsraksts: Tiesas pārbaude lietā par Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu atstāt iesniegumu bez izskatīšanas; pagaidu noregulējuma līdzekļa izvēle

Tēze: Attiecībā uz Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punktu, pārbaude administratīvajā tiesā ir veicama tāpat kā citās administratīvajās lietās, par kurām Administratīvā procesa likumā nav noteikta īpaša izskatīšanas kārtība. Proti, tiesa ne tikai pārbauda, vai Iepirkumu uzraudzības birojs atbilstoši lēmumā minētajam pamatojumam ir pamatoti atstājis bez izskatīšanas iesniegumu, bet, konstatējot normas nepamatotu piemērošanu, pati pārbauda Iepirkumu uzraudzības birojam iesniegtajā iesniegumā minētos argumentus. Tas attiecināms arī uz gadījumu, kad tiesa lemj par pagaidu tiesas aizsardzību.

Tēze: Kā pagaidu noregulējuma līdzeklis nav piemērojams uzdevums Iepirkumu uzraudzības birojam lemt attiecībā uz apstrīdēšanas iesniegumu. Ja tiesa uzskata, ka lietā ir piemērojama pagaidu tiesas aizsardzība, tad tā ir piemērojama maksimāli efektīvi, arī attiecībā uz pasūtītāja veiktajām darbībām.

Tēze: Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punktā minēts, ka Iepirkumu uzraudzības birojs atstāj iesniegumu bez izskatīšanas, ja attiecībā uz iepirkuma procedūru par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata jau bijis iesniegts un izskatīts iesniegums. Šī norma paredz iespēju birojam neizskatīt tādus iesniegumus, par kuros ietvertajiem jautājumiem pēc būtības jau ir lemts. Proti, ir tā pati iepirkuma procedūra, tās pašas tiesiskās attiecības, kurās pretendents vēlas saņemt attiecīgo pasūtījumu, un tie paši apstākļi, uz kuru pamata pretendents pasūtījums liegts. Līdz ar to nav nozīmes, kurš tieši iepriekš ir vērsies Iepirkumu uzraudzības birojam, būtiski ir apstākļi un apsvērumi, kurus birojs jau iepriekš ir vērtējis, nepieciešama atbilstība starp tiem argumentiem, kurus birojs vienreiz jau izteicis, un tiem, kurus persona norādījusi apstrīdēšanas iesniegumā.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
2011.gada 25.februāra
LĒMUMS
Lieta Nr. Nr. A420827510
SKA – 413/2011**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore D.Mīta
senators J.Neimanis
senatore I.Skultāne

rakstveida procesā izskatīja Iepirkumu uzraudzības biroja blakus sūdzību par Administratīvajās rajona tiesas 2011.gada 14.janvāra lēmumu, ar kuru Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijai uzlikts pienākums izskatīt pēc būtības SIA „Karavīrs” 2010.gada 23.novembra apstrīdēšanas iesniegumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 19.jūlijā Rīgas Stradiņa universitātes Iepirkumu komisija pieņēma lēmumu, ar kuru noteica uzvarētāju iepirkumā „Apsardzes pakalpojumu iepirkums”, par to atzīstot pieteicēju SIA „Karavīrs”. Minēto lēmumu apstrīdēja pārējie konkursa pretendenti.

2010.gada 30.augustā Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisija pieņēma lēmumu, ar kuru nolēma aizliegt Rīgas Stradiņa universitātei slēgt iepirkuma līgumu ar pieteicēju, un atcēla lēmumu par iepirkuma rezultātiem, vienlaikus uzdodot atkārtoti izvērtēt iepirkumā „Apsardzes pakalpojumu iepirkums” iesniegtos piedāvājumus. Lēmumā norādīts, ka pasūtītājs nav izvērtējis, vai pieteicējas piedāvājums nav atzīstams par nepamatoti lētu.

Rīgas Stradiņa universitātes Iepirkumu komisija 2010.gada 11.novembrī sastādīja ziņojumu par iepirkumu procedūru, ar kuru noteica, ka līgums par iepirkumu tiks slēgts ar SIA „2M Group”.

Pieteicēja 2010.gada 26.novembrī vērsās Iepirkumu uzraudzības birojā ar iesniegumu, apstrīdot Rīgas Stradiņa universitātes Iepirkumu komisijas 2010.gada 11.novembra ziņojumu par iepirkumu procedūru.

Ar Iepirkumu uzraudzības biroja 2010.gada 26.novembra lēmumu Nr.4-1-3/4194, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punktu, pieteicējas iesniegums atstāts bez izskatīšanas, jo attiecībā uz iepirkuma procedūru par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata jau bijis iesniegts un izskatīts iesniegums.

[2] Pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt Iepirkumu uzraudzības biroja 2010.gada 26.novembra lēmumu. Pieteikumā arī lūgts piemērot lietā pagaidu noregulējumu, uzliekot pienākumu Iepirkumu uzraudzības birojā aizliegt Rīgas Stradiņa universitātei slēgt iepirkuma līgumu ar SIA „2M Group”.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2011.gada 14.janvāra lēmumu piemēroja lietā pagaidu noregulējumu, uzliekot pienākumu Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijai izskatīt pēc būtības pieteicējas 2010.gada 23.novembra apstrīdēšanas iesniegumu. Lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Iepirkumu uzraudzības biroja Iepirkumu izskatīšanas komisijai ir tiesības aizliegt slēgt iepirkuma līgumu tikai apstākļos, ja iesniegums izskatīts pēc būtības. Līdz ar to, ja iesniegums par iepirkuma procedūru nav izskatīts pēc būtības, tiesai nav iespēju lemt jautājumu par pienākuma uzlikšanu Iepirkumu uzraudzības birojā pieņemt lēmumu, ar kuru aizliegt pasūtītājam slēgt iepirkuma līgumu.

[3.2] Tā kā līgums ar pretendentu, kas atzīts par uzvarētāju iepirkuma procedūrā, vēl nav noslēgts, tad ir iespējams pirmšķietami pārbaudīt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu.

[3.3] Lai gan Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijas 2010.gada 30.augusta lēmumā ir izvērtēts pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumā minētais arguments par pieteicējas apsardzes pakalpojumu sniegšanas veidu, piesaistot apsardzes darbiniekus kā pašnodarbinātās personas, tomēr nav pamatots Iepirkumu uzraudzības biroja secinājums par to, ka uz tā paša pamata jau bija iesniegts un izskatīts iesniegums, jo pieteicēja nebija iniciējusi procesu, kā rezultātā tika pieņemts 2010.gada 30.augusta lēmums.

[3.4] Atbildētāja ir nepamatoti atstājusi bez vērtējuma pieteicējas iesniegumu, jo 2010.gada 30.augusta lēmumā Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisija ir izvērtējusi pieteicējas piedāvātā pakalpojuma sniegšanas veidu, izdarot secinājumus, kas nav balstīti uz pilnīgu materiālo tiesību normu regulējumu. Savukārt apstrīdēšanas iesniegumā, kuru Iepirkumu uzraudzības birojs ir atteicies izskatīt, pieteicēja ir sniegusi materiālo tiesību normu izvērtējumu, kas, pieteicējas ieskatā, dod

tai tiesības piesaistīt apsardzes darbiniekus kā pašnodarbinātās personas uz sadarbības līguma pamata.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas lēmumu Iepirkumu uzraudzības birojs ir iesniedzis blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt. Blakus sūdzība pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Nosakot to pašu priekšmetu un pamatu katrā konkrētajā gadījumā, nav izšķirošas nozīmes formālām pazīmēm. Kā to nosaka Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punkts, ir jāņem vērā izskatītās lietas būtība, par ko jau ir izskatīts iesniegums. Tādejādi atzīstams, ka pieteicējas iesniegums ir iesniegts par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata, par ko jau vienreiz ir bijis iesniegts un izskatīts iesniegums. Proti, Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisija jau 2010.gada 30.augusta lēmumā izvērtējusi pasūtītāja rīcību, neatzīstot pieteicējas piedāvājumu par nepamatoti lētu.

[4.2] Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punkts nepadara tajā minēto nosacījumu piemērošanu atkarīgu no tā, vai sākotnējo (jau izskatīto) iesniegumu ir iesniedzis viens un tas pats iesniedzējs. Šāda normas interpretācija ir pretēja likumdevēja gribai samazināt apstrīdēšanas iespējas tajos gadījumos, kad faktiski un tiesiski jau ir izvērtēti visi lietas apstākļi, un Iesniegumu izskatīšanas komisija savu viedokli jau ir izteikusi.

[4.3] Ir svarīgi nodalīt iesnieguma pamatu no iesniegumā norādītajiem argumentiem. Pieteicēja ir norādījusi uz it kā jauniem argumentiem, taču tas nav jauns apstrīdēšanas pamats. Tādejādi secināms, ka pieteicēja, iesniedzot apstrīdēšanas iesniegumu, faktiski vēlas panākt sākotnējā Iesniegumu izskatīšanas komisijas lēmuma pārsūdzības termiņa pagarinājumu.

[4.4] Pasūtītājs ir veicis piedāvājumu pārvērtēšanu (tostarp pieteicējas piedāvājuma izvērtēšanu) atbilstoši Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijas lēmumā noteiktajam. Pieņemot un formāli izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, būtu jāizvērtē pasūtītāja rīcības tiesiskums, lai gan pasūtītājs šādi rīkojies, ievērojot tieši Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijas lēmumu.

[4.5] Apstrīdēšanas iesnieguma pieņemšana izskatīšanai nozīmētu iepirkuma līguma slēgšanas aizliegumu un attiecīgi iepirkuma procedūras norises aizkavēšanu. Šāda Iepirkumu uzraudzības biroja rīcība neatbilstu tiesību normas mērķiem un jēgai un radītu tiesisko nenoteiktību attiecībā uz visām procesā iesaistītajām pusēm.

Motīvu daļa

[5] Konkrētajā gadījumā pieteikums tiesā iesniegts par Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu, ar kuru pieteicējas iesniegums par iepirkuma konkursa rezultātiem atstāts bez izskatīšanas. Vienlaikus lietā lūgta pagaidu tiesas aizsardzība – uzlikt pienākumu Iepirkumu uzraudzības birojam aizliegt pasūtītājam – Rīgas Stradiņa universitātei – slēgt iepirkuma līgumu ar citu pretendentu – SIA „2M Group”.

[6] Iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas paredz Publisko iepirkumu likuma 83.¹pants. Atbilstoši panta pirmajai daļai birojs var pieņemt šādu lēmumu, ja konstatē kādu no tālāk minētajiem kritērijiem:

1) iesniegums neatbilst Publisko iepirkuma likuma 83.panta pirmās, otrās, trešās vai ceturtais daļas prasībām;

2) attiecībā uz iepirkuma procedūru par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata jau bijis iesniegts un izskatīts iesniegums;

3) iesniegumā ietvertās ziņas ir acīmredzami nepietiekamas iesniedzēja prasības apmierināšanai vai iesniegums ir acīmredzami noraidāms pēc būtības.

[7] 83.¹pants ietverts Publisko iepirkumu likumā ar likuma 2009.gada 16.jūlija grozījumiem. Likumprojektu iesniedzis Ministru kabinets, tomēr šis pants ir pilnībā izstrādāts Saeimā un piedāvāts kā Saeimas par likumprojektu atbildīgās Tautsaimniecības, vides, agrārās un reģionālās politikas komisijas priekšlikums uz otro lasījumu. Komentējot priekšlikumu, komisijas priekšsēdētājs Vents Armands Krauklis Saeimas sēdē norādīja, ka šāda norma ir papildu instruments cīņai ar nepamatotu sūdzību iesniedzējiem jeb tā saucamajiem sūdzībniekiem, ka tā dod jaunu iespēju Iepirkumu uzraudzības birojam atsijāt tās sūdzības, kuras ir acīmredzami nepamatotas (sk. http://www.saeima.lv/steno/Saeima9/090604k/st090604k.htm#LP1131_224).

Gan no normas satura, gan likumdevēja apsvērumiem Senāts secina, ka Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta mērķis ir atslogot Iepirkumu uzraudzības biroju no tādu sūdzību izskatīšanas likuma 84.pantā noteiktajā kārtībā, no kurām jau sākotnēji redzams, ka to izskatīšana nav lietderīga, jo tās 83.¹panta pirmajā daļā minēto iemeslu dēļ ir acīmredzami neperspektīvas. Šādu iesniegumu izskatīšanai paredzēta ātrāka un vienkāršāka procedūra. Tādējādi tiek efektīvizēts biroja darbs, atbrīvojot laiku citu iesniegumu izskatīšanai.

[8] Vienlaikus likumdevējs paredzējis personām tiesības lēmumu par iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas pārsūdzēt tiesā. Šajā sakarā ir apsverams tiesas veiktās pārbaudes apjoms gadījumā, ja tiesa konstatē biroja lēmuma prettiesiskumu. Šis jautājums nav regulēts likumā un nav arī skaidrots Saeimas debatēs. Minimālā pārbaude būtu gadījumā, kad tiesa izvērtē tikai lēmuma pamatojumu un, atzīstot, ka Iepirkumu uzraudzības birojs savos apsvērumos ir kļūdījies, uzdod birojam iesniegumu izvērtēt pēc būtības. Savukārt pilnā pārbaude būtu gadījumā, kad tiesa nevis uzdod iesniegumu izvērtēt pēc būtības birojam, bet gan dara to pati.

[9] Administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka gadījumā, ja iestāde ir kļūdaini atteikusies izskatīt personas apstrīdēšanas iesniegumu, tas nav šķērslis, lai persona vērstos tiesā ar pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu (sk., piemēram, *Senāta 2005.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-297 13.5.punktu*, *2009.gada 16.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-180/2009 12.punktu*, *2008.gada 3.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-17/2008 13.1.punktu*). Kā atzinis Senāts, iestādei dotās tiesības vēlreiz pēc būtības izskatīt lietu nav absolūtas (sk. *2005.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-297 13.5.punktu*). Ņemot vērā no privātpersonas tiesību ievērošanas principa izrietošo noteikumu, ka iestādes kļūda nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas, atzīstams, ka pieteikuma iesniegšanas kārtība šādā gadījumā ir tāda pati, kāda tā būtu gadījumā, ja iestāde būtu rīkojusies pamatoti, proti, būtu izskatījusi apstrīdēšanas iesniegumu pēc būtības (sk. *Senāta 2009.gada 16.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-180/2009 12.punktu*).

[10] Vienīgais gadījums, kad Administratīvā procesa likumā paredzēta īpaša kārtība un sekas, kad augstāka iestāde kādu iemeslu dēļ atteikusies izskatīt apstrīdēšanas iesniegumu pēc būtības, ir attiecībā uz apstrīdēšanas termiņa nokavējumu. Administratīvā procesa likuma 79.panta trešajā daļā paredzēts, ka administratīvā tiesa 14 dienu laikā izvērtē, vai augstāka iestāde pamatoti konstatējusi apstrīdēšanas termiņa nokavējumu. Ja tiesa atzīst, ka termiņš nav ticis nokavēts, augstāka iestāde apstrīdēšanas iesniegumu izvērtē pēc būtības.

Apstākli, vai persona ievērojusi apstrīdēšanas termiņu, tiesai parasti iespējams konstatēt pietiekami ātri un tas neprasa sarežģītu faktu izvērtējumu. Ņemot vērā

augstākai iestādei noteiktā apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas un tiesai noteiktā sūdzības izskatīšanas termiņu, kopumā administratīvās lietas izskatīšana iestādē netiek pārāk novilcināta. Šādā gadījumā likumdevējs paredzējis iespēju pārskatīt lietu valsts pārvaldes ietvaros. Citus gadījumus likumdevējs īpašā kārtībā izskatīt nav paredzējis.

[11] Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmajā daļā minētie gadījumi prasa dziļāku faktu izvērtējumu. Kā teikts jau atreferētajos normas izstrādes materiālos, norma ir vērsta uz Iepirkumu biroja darba efektīvizāciju, neveltot acīmredzami nepamatotiem iesniegumiem nevajadzīgi ilgu laiku un resursus. Tomēr tas nenozīmē, ka birojs atbilstoši minētajai tiesību normai neizvērtē apstākļus. Kā tas ir konkrētajā gadījumā, birojs ir secinājis, ka iesniegumā minētie apstākļi reiz jau bijuši biroja darba kārtībā un tiem dots novērtējums.

[12] Iepirkumu joma nav tipiska valsts pārvaldei, kurā lēmumu pieņemšanas kompetence jeb funkcionālā padotība parasti sakrīt ar institucionālo padotību. Persona var vērsties Iepirkumu uzraudzības birojā, apstrīdot pasūtītāja iepirkumu procedūrā pieņemtu lēmumu, kas atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 1.panta 10.punktam var būt valsts vai pašvaldības iestāde, pašvaldība, cita atvasināta publiska persona vai tās institūcija, kā arī noteiktos gadījumos privāto tiesību juridiskā persona. Saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 80.panta trešo daļu Iepirkumu uzraudzības birojs ir funkcionāli augstākā iestāde attiecībā uz funkcijas – izskatīt iesniegumus par iepirkuma procedūras pārkāpumiem – izpildi. Tātad, lai arī institucionāli Iepirkumu uzraudzības birojs ar pasūtītāju nav saistīts, funkcionāli jeb administratīvā procesa izpratnē tas ir augstāka iestāde attiecībā uz jebkuru no minētajiem pasūtītājiem, kas izpaužas arī pasūtītāja iespējās (pareizāk sakot nespējā) vērsties pret apstrīdēšanas procesā pieņemtu Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu (*par šo jautājumu sk., piemēram, Senāta 2006.gada 23.maija lēmumu lietā Nr.SKA-306, 2008.gada 13.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-446/2008*).

Līdz ar to, īstenojot funkcionāli augstākas iestādes kompetenci, Iepirkumu uzraudzības biroja lēmums ir augstākas iestādes administratīvais akts, ar kuru tā ir labojusi zemākas iestādes kļūdas, nododot jautājumu pareizai izlemšanai no jauna zemākai iestādei. Tas nozīmē arī to, ka administratīvajā procesā tiesā pasūtītājs būtu pieaicināms nevis kā trešā persona, bet kā otra (zemāka) iestāde atbildētāja pusē. Lai arī pasūtītājam var šķist, ka Iepirkumu biroja lēmums ir vērst pret pasūtītāju, interešu atšķirība ir šķietama. Kopējā un vienīgā interese ir pēc iespējas efektīvāk izmantot budžeta līdzekļus, un augstāka iestāde iepirkumu procesā, tāpat kā jebkurā administratīvajā procesā, novērš zemākas iestādes kļūdas. Neapšaubāmi, augstākas iestādes un zemākas iestādes viedokļi par pareizo lēmuma saturu var atšķirties, bet tieši tāda ir valsts pārvaldes hierarhiskās uzbūves jēga – iestādes lēmums var tikt pārbaudīts un labots augstākā iestādē, lai valsts pārvalde kopumā darbotos tiesiski (*sk. Senāta 2008.gada 13.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-446/2008 7.punktu*).

[13] Ņemot vērā visu iepriekš teikto, Senāts konkrētās lietas kontekstā nonāk pie secinājuma, ka attiecībā uz Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punktu, minētā lēmuma pārbaude administratīvajā tiesā ir veicama tāpat kā citās administratīvajās lietās, par kurām Administratīvā procesa likumā nav noteikta īpaša izskatīšanas kārtība. Proti, tiesa ne tikai pārbauda, vai Iepirkumu uzraudzības birojs atbilstoši lēmumā minētajam pamatojumam ir pamatoti atstājis bez izskatīšanas iesniegumu, bet, konstatējot normas nepamatotu piemērošanu, pati pārbauda Iepirkumu uzraudzības birojā iesniegtajā iesniegumā minētos argumentus. Tas attiecināms arī uz gadījumu, kad tiesa lemj par pagaidu tiesas aizsardzību.

[14] No iepriekš teiktā savukārt izriet nākamais secinājums – kā pagaidu noregulējuma līdzeklis šādā lietā nav piemērojams uzdevums Iepirkumu uzraudzības birojam lemt attiecībā uz apstrīdēšanas iesniegumu. Ja tiesa konstatē personas, kura ir iesniegusi apstrīdēšanas iesniegumu, vēlmi ne tikai iebilst Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumam, bet arī panākt sev iespējami labvēlīgāku risinājumu attiecīgajā iepirkumā, parasti lietā atbildētājas pusē būtu pieaicināms arī pasūtītājs. Un, ja tiesa uzskata, ka lietā ir piemērojama pagaidu tiesas aizsardzība, tad tā ir piemērojama maksimāli efektīvi, arī attiecībā uz pasūtītāja veiktajām darbībām. Tas pamatojams arī ar apstākli, ka Iepirkumu uzraudzības biroja pieņemto lēmumu pārsūdzība neaptur šo lēmumu izpildi un iepirkumu procedūra neapstājas, gaidot konkrētās lietas iznākumu. Iepirkumu procesa apturēšana iespējama, administratīvajai tiesai piemērojot pagaidu tiesas aizsardzības līdzekli, kad tiek vērtētas konkrētā lēmuma izredzes tikt atzītam par tiesisku.

[15] Piemērojot iepriekš izteiktos apsvērumus konkrētajā lietā, Senāts, pirmkārt, konstatē, ka gan pieteicēja, gan tiesa izvēlējusies nepareizu pagaidu noregulējuma līdzekli. Kā jau iepriekš teikts, ja tiesa uzskatīja, ka Iepirkumu uzraudzības biroja lēmums nav pamatots, lietā atbildētājas pusē ir pieaicināms pasūtītājs un pagaidu noregulējuma jautājums par iepirkuma līgumu ir jālemj tieši attiecībā uz pasūtītāju.

[16] Otrkārt, Senāts nepiekrīt tiesas apsvērumiem, uz kuru pamata pārsūdzētais lēmums atzīts par pirmšķietami prettiesisku. Tiesa uzskatīja, ka iesniegums nav iesniegts uz tā paša pamata tā iemesla dēļ, ka Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijas 2010.gada 30.augusta lēmums (ar kuru birojs atcēla pieteicējai labvēlīgo iepirkuma rezultātu) nebija pieņemts uz pieteicējas iesnieguma pamata. Respektīvi, tādēļ, ka pieteicēja nebija iesniegusi apstrīdēšanas iesniegumu par minēto lēmumu.

Publisko iepirkumu likuma 83.¹panta pirmās daļas 2.punktā minēts, ka Iepirkumu uzraudzības birojs atstāj iesniegumu bez izskatīšanas, ja attiecībā uz iepirkuma procedūru par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata jau bijis iesniegts un izskatīts iesniegums. Senāta ieskatā, šī norma paredz iespēju birojam neizskatīt tādus iesniegumus, par kuros ietvertajiem jautājumiem pēc būtības jau ir lemts. Proti, ir tā pati iepirkuma procedūra, tās pašas tiesiskās attiecības, kurās pretendents vēlas saņemt attiecīgo pasūtījumu, un tie paši apstākļi, uz kuru pamata pretendenta pasūtījums liegts. Līdz ar to nav nozīmes, kurš tieši iepriekš ir vērsies Iepirkumu uzraudzības birojā, būtiski ir apstākļi un apsvērumi, kurus birojs jau iepriekš ir vērtējis.

[17] Konkrētajā gadījumā pieteicēja sākotnēji bija atzīta par iepirkuma (apsardzes pakalpojumi) uzvarētāju. Pārējie pretendenti, apstrīdot šo lēmumu Iepirkumu uzraudzības birojā, norādīja, ka pasūtītājs nebija izvērtējis piedāvājuma pamatotību, proti, ka tas ir nepamatoti lēts. Iepirkumu uzraudzības biroja iesniegumu izskatīšanas komisija 2010.gada 30.augusta lēmumā Nr.4-1.2/10-211 atzina, ka pasūtītājam ir objektīvs pamats vērtēt piedāvājumu kā nepamatoti zemu, jo piedāvātā cena par vienas fiziskās apsardzes pakalpojumu ir 1,38 lati, savukārt vidējā minimālā stundas tarifa likme, pēc biroja secinātā, ir 1,76 lati. Birojs norādīja, ka, tā kā fiziskās apsardzes pakalpojuma cena veidojas vismaz no apsardzes darbiniekam izmaksājamās darba samaksas un ar šiem maksājumiem saistītajām obligātajām darba devēja izmaksām, ir iespējams objektīvi izvērtēt, vai pretendenta finanšu piedāvājumā ir iekļautas iepriekš minētās izmaksas. Tālāk minēts, ka, biroja ieskatā, ņemot vērā konkrētā apsardzes pakalpojuma sniegšanas specifiku (pakalpojuma izpildē tiek nodarbināti darbinieki ar noteiktu darba vietu un laiku, ir jāievēro darba drošības prasības un jāievēro darba

devēja rīkojumi), apsardzes darbinieks veic apsardzes darbību, pamatojoties uz darba līgumu saskaņā ar Darba likumu. Ja apsardzes darbinieks sniedz savus pakalpojumus kā pašnodarbinātā persona, pamatojoties uz uzņēmuma līgumu, tad šāda apsardzes darbība vērtējama kā apsardzes pakalpojumu sniegšana, kuru atbilstoši Apsardzes darbības likuma 1.panta 1. un 7.punktam sniedz komersants, kas saņēmis speciālo atļauju (licenci). Birojs atcēla pasūtītāja lēmumu, norādot, ka pasūtītājs nav pienācīgi izvērtējis pieteicējas, iespējams, arī citu pretendentu, finanšu piedāvājumu.

Pēc tam, kad Iepirkumu uzraudzības birojs ar minēto lēmumu atcēla pasūtītāja lēmumu par iepirkuma rezultātiem un uzdeva pasūtītājam vēlreiz izvērtēt iepirkumā iesniegtos piedāvājumus, pasūtītājs pieņēma lēmumu, ar kuru pieteicējas piedāvājumu atzina par nepamatoti lētu (kas, kā teikts lēmumā, liecina, ka pieteicēja nenodrošina vismaz valstī noteiktos minimālos nodokļu maksājumus) un par uzvarētāju noteica citu pretendentu. Arī šis lēmums ticis apstrīdēts Iepirkumu uzraudzības birojā gan no pieteicējas, gan citu pretendentu puses. Vēršoties birojā, pieteicēja iebilda pasūtītāja secinājumam par to, ka piedāvājums ir nepamatoti lēts. Kā pamatojumu saviem iebildumiem pieteicēja norādīja, ka nav apsvērts veids, kādā pieteicēja nodarbinās konkrētos apsardzes darbiniekus. Proti, ka tie būs pašnodarbinātās personas (bet ne komersanti), kas pašas veiks nodokļu maksājumus.

Uz pieteicējas iesniegumu Iepirkumu uzraudzības birojs pieņēma šajā lietā pārsūdzēto lēmumu, ar kuru iesniegumu atstāja bez izskatīšanas. No vienas puses, var teikt, ka iesniegums attiecas uz to pašu iepirkumu, to pašu pieteicējas vēlmi šajā konkursā uzvarēt un ir apsvērti jautājumi, kuru dēļ Iepirkumu uzraudzības birojs atcēla pieteicējai labvēlīgo lēmumu. No otras puses, birojs 30.augusta lēmumā nebija izvērtējis pieteicējas konkrētos argumentus (ka piedāvājums nav nepamatoti lēts, jo apsardzes darbinieki būs pašnodarbinātās personas, bet ne komersanti, viņi paši maksās nodokļu maksājumus). Turklāt pēc biroja lēmuma pasūtītājs ir ne tikai balstījies uz Iepirkumu uzraudzības biroja teiktā, bet izprasījis no visiem pretendentiem papildu informāciju (kā aprēķinātas apsardzes stundas izmaksas, kā arī līgumus, kādi tiks slēgti ar personām gadījumā, ja ar attiecīgo pretendentu tiks slēgts iepirkuma līgums). Respektīvi, atbilstoši Iepirkumu uzraudzības biroja 2010.gada 30.augusta lēmumā norādītājam izvērtējis finanšu piedāvājumu no tā aspekta, kādu birojs norādījis (vai piedāvājums nav nepamatoti lēts).

Šādos apstākļos, Senāta ieskatā, apstrīdēšanas iesniegums drīzāk bija jāizvērtē pēc būtības, nevis jāatstāj bez izskatīšanas. Atstājot to bez izskatīšanas uz tā pamata, ka birojs par šo jautājumu jau ir lēmis, pēc Senāta domām, nepieciešama lielāka atbilstība starp tiem argumentiem, kurus birojs vienreiz jau izteicis, un tiem, kurus persona norādījusi apstrīdēšanas iesniegumā. Tādējādi tiek novērsta situācija, kad persona nav pārsūdzējusi tiesā pirmo Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumu (ar kuru atcelti iepirkuma rezultāti), jo saistībā ar biroja atzīto gatavojusies iesniegt pasūtītājam jaunus pierādījumus, savukārt, kad vēlāk iesniegums (par nākamajiem iepirkuma rezultātiem) Iepirkumu uzraudzības birojā atstāts bez izskatīšanas, personai termiņa nokavējuma dēļ vairs nav iespēju pēc būtības pārsūdzēt biroja viedokli, kas pateikts pirmajā lēmumā.

[18] Vienlaikus Senāts konstatē, ka 2011.gada 9.februārī Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisija ir izskatījusi pieteicējas iesniegumu pēc būtības un 2011.gada 14.februāra lēmumā Nr.4-1.2/11-41 izvērtējusi pieteicējas argumentus, par kuriem iepriekš pieņēmusi lēmumu par iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas. Ar minēto lēmumu pieteicējas iesniegums atzīts par nepamatotu. Lēmuma nolēmuma daļā, ņemot vērā sūdzības arī no citiem pretendentiem, kuras vēl nebija izskatītas, aizliegts pasūtītājam slēgt attiecīgo iepirkuma līgumu. Šajā lēmumā nav norādes uz šajā lietā pārsūdzēto lēmumu, ar kuru iesniegums atstāts bez izskatīšanas, un nav saprotami motīvi, kāpēc birojs iesniegumu tomēr izskatījis pēc būtības.

Šobrīd, kā redzams no Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā pieejamās informācijas, saskaņā ar 2011.gada 14.februārī pieņemto lēmumu Nr.4-1.2/1-330/4 pasūtītājam ir aizliegts slēgt līgumu ar noteikto uzvarētāju SIA „2M Group” (sk. <http://www.iub.gov.lv/iubsearch/cn/R%C4%ABgas%20stradi%C5%86a%20universit%C4%81te/crn/apsardzes%20pakalpojumu%20iepirkums/adv/1/>). Faktiski biroja lēmums sakrīt ar pieteicējas lūgto pagaidu noregulējumu šajā lietā.

[19] Ņemot vērā konkrētos apstākļus, pēc Senāta domām, šobrīd lietā ir lietderīgi pilnvērtīgi noskaidrot un izvērtēt būtiskos apstākļus (ņemot vērā arī apstākļus, kas notikuši pēc pārsūdzētā lēmuma pārsūdzēšanas), lemt par pasūtītāja Rīgas Stradiņa universitātes pieaicināšanu lietā kā atbildētāju, noskaidrot pieteicējas vēlmi šajā brīdī un pēc tam lemt jautājumu par pagaidu tiesas aizsardzību.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atcelt Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 14.janvāra lēmumu un nodot jautājumu par pagaidu noregulējumu jaunai izlemšanai Administratīvajai rajona tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore
Senators
Senatore

D.Mīta
J.Neimanis
I.Skultāne